

**แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาส
กลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1**
**The Guideline for using Good Governance principles in budget management for
Opportunity Expansion Schools in Huaichomphu School Network of
Chiang Rai Primary Education Service Area Office 1**

วันที่รับบทความ: 4 มิ.ย. 66

วันที่แก้ไขบทความ: 29 มิ.ย. 67

วันที่ตอบรับ: 20 มิ.ย. 67

อุทุมพร สนิทผล¹

Utumporn Sanitphol¹

ไพโรภ รัตนชูวงศ์²

Pairop Rattanachuwong²

สุวดี อุปปินใจ³

Suwadee Oupinjai³

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม เก็บจากแหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน รวมทั้งสิ้น 7 คน ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหลักเกณฑ์อย่างเคร่งครัด มีการประชุมวางแผนการใช้งบประมาณโดยให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงขับเคลื่อนกระบวนการประเมินคุณธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายงานอย่างชัดเจนตามคำสั่ง ทั้งนี้ยังมีการควบคุมภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบซึ่งกันและกันได้ รวมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการบริหารงบประมาณอย่างจริงจัง ทั้งนี้บุคลากรสามารถเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง

¹นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2020)

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

²Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

²Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (CO Advisor)

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและนำผลการประเมินมาการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด

คำสำคัญ : การบริหารงานงบประมาณ หลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู

Abstract

This research study It is a mixed research. The objective of this study was to study the guidelines for budget management according to the school's good governance principles, expanding opportunities for the Huaichomphu School Network under the Office of Chiang Rai Primary Educational Service Area 1, all 6 principles are rule of law, principle of morality, principle of transparency. principle of participation Principles of responsibility and principles of value. using the focus group discussion from sources including school administrators, Teachers and the director of the internal audit administrators, a total of 7 people. Guidelines for budget management according to school governance principles, expanding opportunities for Huaichomphu School Network under the Office of Chiang Rai Primary Educational Service Area 1 as follows; Educational institution administrators must encourage workers to perform their duties strictly according to the laws, rules, regulations and rules. There is a meeting to plan the use of the budget with the participation of personnel. Including impel ITA (Integrity and Transparency Assessment) in the operation of government agencies by defining the responsible person and assigning tasks clearly according to the order. There is also effective control within the school. Provide opportunities for school personnel and other stakeholders to examine each other. In addition, there is a serious supervision, supervision, monitoring, improvement and correction of deficiencies arising from budget management. In this regard, personnel are able to offer their opinions on solutions to problems that arise and use the results of the assessment to improve and develop operations. To be able to work properly and in accordance with the regulations set by the government.

Keywords: Budget Management, Good Governance Principles, Schools Expanding Opportunities for Huaichomphu School Network

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือกันกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง นอกจากนี้การพัฒนาที่ยั่งยืนและมีคุณภาพภายใน 3 ด้าน ได้แก่ สังคมคุณภาพ สังคมแห่ง

ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์ ซึ่งมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุข คนดี คือคนที่มีจิตใจดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย เคารพสิทธิ์และความคิดเห็นของผู้อื่นต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและการทุจริตในทุกด้าน

สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาและเป็นตัวช่วยผลักดันให้การศึกษาระบบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้คือ การบริหารงานด้านงบประมาณ ซึ่งแผนการปรับเปลี่ยนระบบงานการบริหารงบประมาณการเงินและพัสดุให้เป็นระบบมุ่งเน้นผลงานนั้น เป็นการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารงานงบประมาณให้มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความเป็นธรรมสามารถตรวจสอบได้ เพราะการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานจะให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์แผนงาน/โครงการอย่างเป็นระบบ มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวัดผลสำเร็จของงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร ทำให้มีความน่าเชื่อถือและเชื่อมั่นได้ โดยสถานศึกษาจึงถือเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุด เพราะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความกล้าแสดงออกทางความคิด และการที่สถานศึกษาจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการกำหนดกรอบทิศทางของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด และการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสำเร็จของการบริหารงานด้วยมนุษย์สัมพันธ์ มีคุณธรรมจริยธรรม ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การสร้างศรัทธาในตัวเองให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน เกิดเป็นคุณลักษณะของผู้นำ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สามารถทำให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (Chung and Magginson, 1981, p. 120)

ในขณะที่การบริหารงานงบประมาณถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ เพราะไม่ว่าจะเป็นองค์กรของรัฐหรือเอกชนทุกหน่วยงานมีความต้องการและจำเป็นต้องใช้การบริหารงานด้านงบประมาณให้สามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัวมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งในสถานศึกษาต้องสามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอนาคต เพื่อเป็นการวางแผนแก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์และไม่ทำให้การดำเนินการหยุดชะงักลง การบริหารงบประมาณจึงเครื่องที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดการบริหารงาน รวมถึงวิธีการดำเนินงานด้านงบประมาณจึงต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานและโครงสร้างของหน่วยงานประสบความสำเร็จในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงบประมาณในโรงเรียนมีความถูกต้อง ตรงกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ มีความละเอียด รอบคอบ สามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสม และที่สำคัญที่สุด การบริหารต้องมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยสิ่งเหล่านี้จะสอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่พัฒนามนุษย์อย่างแท้จริง

การบริหารงานงบประมาณภายในของสถานศึกษา จึงควรเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและขอบเขตของการตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้สถานศึกษาพร้อมรับการประเมินผลและการตรวจสอบจากภายนอก ดังนั้นการบริหาร

งบประมาณจึงควรอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านงบประมาณเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำรูปแบบการบริหารงานไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย เป็นไปอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

จากผลการประเมินการปฏิบัติงานด้านการเงินและพัสดุ โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนบ้านห้วยชมภู จากหน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า การบริหารงบประมาณ บางโรงเรียนยังไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี บางสถานศึกษาจัดทำประมาณการรับ – จ่ายไม่เท่ากัน ไม่มีหลักฐานคำสั่งหรือบันทึกมอบหมายผู้รับผิดชอบจัดทำแผนปฏิบัติการ ขาดเอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง ขาดการเขียนใบเสร็จรับเงิน ผู้มีหน้าที่ในด้านการรับ – การจ่ายไม่ได้ลงนาม ขาดการรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ไม่มีการบันทึกเก็บรักษาเงินสด และขาดการตรวจสอบจากผู้มีเกี่ยวข้อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1, 2564)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลที่มีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารงบประมาณในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ว่าผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ก่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาให้มีธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียนขยายโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 การบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย 1) จัดทำแผนปฏิบัติการ 2) จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ 3) จัดสรรงบประมาณ 4) การใช้จ่ายงบประมาณ
 - 1.2 หลักธรรมาภิบาล
2. แหล่งข้อมูล
แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร ครู โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1
3. ด้านพื้นที่ โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1

4. ด้านระยะเวลา ปีการศึกษา 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นวิธีการวิจัยผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ แล้วตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสนทนากลุ่มและแบบสอบถามจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการเงิน - พัสดุ จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 7 คน โดยการสนทนากลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดซึ่งได้จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อการศึกษาค้นคว้าแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ศึกษารายงานผลการตรวจสอบภายในจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดกรอบเครื่องมือในการวิจัยจากข้อมูลที่ศึกษามาแล้วจึงรวบรวมองค์ความรู้ขึ้นมาสร้างเป็นเอกสารสนทนากลุ่ม

2.3 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการร่างเอกสารสนทนากลุ่ม ข้อคำถามเป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

2.4 สร้างร่างเอกสารสนทนากลุ่มตามขอบเขตและโครงสร้างที่กำหนดไว้

2.5 นำร่างเอกสารสนทนากลุ่มที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ เพื่อทำการตรวจสอบให้ข้อคิดเห็น หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.6 นำแบบร่างเอกสารสนทนากลุ่มที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มตัวอย่าง (Focus Group Discussion) ที่ผู้วิจัยกำหนดโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อส่งจดหมายอย่างเป็นทางการในการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 เตรียมเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ไปให้กลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาก่อนที่จะสนทนากลุ่ม

3.3 เตรียมอุปกรณ์ประกอบการสนทนากลุ่มให้มีความพร้อมในการใช้งาน ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง แบบบันทึกการสัมภาษณ์ กระดาษ ดินสอ และปากกา เป็นต้น

3.4 ผู้ศึกษาเป็นผู้ร่วมสนทนาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีนางสาวจันทิมา เตจ๊ะ เป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) ซึ่งต้องเดินทางไปถึงที่นัดหมายอย่างตรงเวลาและแต่งกายให้เหมาะสม

3.5 ดำเนินการสนทนากลุ่มตัวอย่าง (Focus Group Discussion)

3.6 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลข้อมูล ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้ศึกษาพบว่าสภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ใช้วิธีการสนทนากับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสและครูปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงิน โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยใช้แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. หลักนิติธรรม

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทำหน้าที่โดยคำนึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดเป็นธรรม และยังสร้างความตระหนักในเรื่องการบริหารงบประมาณในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความรู้และความสามารถ

1.2 ผู้บริหารมีการสรรหาและมีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบหรืองานที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบของทางราชการที่ชัดเจน โดยใช้กระบวนการ PDCD สร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ

1.3 ผู้บริหารมีการกำกับ ตรวจสอบการจัดทำรายผลการปฏิบัติงานด้านงบประมาณทั้งการเงิน การบัญชีและพัสดุ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและต้นสังกัดทราบ

1.4 ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะและนำผลการปฏิบัติงานไปพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาต่อไป

2. หลักคุณธรรม

2.1 ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนการใช้งบประมาณ โดยให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการพิจารณาหรือเห็นชอบขั้นต้นหรือกระบวนการปฏิบัติงานภายใต้กรอบคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.2 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการด้วยความรับผิดชอบ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายงานที่ได้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนปฏิบัติการหรือแผนการใช้งบประมาณประจำปี

2.3 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การเบิกงบประมาณเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ/แผนการใช้งบประมาณประจำปี

2.4 ผู้บริหารมีนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ/แผนการใช้งบประมาณประจำปีต่อไป

3. หลักความโปร่งใส

3.1 ผู้บริหารมีเจตคติที่ดี มีทัศนคติเชิงบวกต่อเป้าหมายและวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ มีการเปิดเผยข้อมูลหรือระบบการทำงาน มีกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารงบประมาณที่รัดกุมเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

3.2 ผู้บริหารมีการควบคุมภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบซึ่งกันและกันได้ มีการขับเคลื่อนกระบวนการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และมีระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อยที่มีประสิทธิภาพ

3.3 ผู้บริหารควรกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมจากเอกสารการจัดซื้อจัดจ้างที่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

3.4 ผู้บริหารนำผลการประเมินมาการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

4. หลักการมีส่วนร่วม

4.1 ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการบริหารงบประมาณอย่างจริงจัง เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานหรือเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

4.2 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย/แผนงาน/ปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีการมอบอำนาจในการดำเนินงานในแต่ละงานของฝ่ายงานอย่างเหมาะสมและคล่องตัว ทั้งยังจัดโครงสร้างการบริหารงานงบประมาณระบุนหน้าที่ของบุคลากรให้รู้และเข้าใจหน้าที่อย่างชัดเจน

4.3 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณตามโครงสร้าง วัตถุประสงค์ และภารกิจหลัก

4.4 ผู้บริหารนำผลการประเมินมาการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการบริหารงานงบประมาณให้เป็นไปได้อย่างถูกต้อง

5. หลักความรับผิดชอบ

5.1 ผู้บริหารมีการบริหารงานงบประมาณตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับภารกิจของโรงเรียน โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้ที่มารับบริการ อำนวยความสะดวกต่าง ๆ รับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ

5.2 ผู้บริหารสามารถบริหารทรัพยากรบุคคล ภาระงานและงบประมาณตามความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายงาน และยังมีระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ มีการรายงานผลการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง โปร่งใส มีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบ

5.3 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

5.4 ผู้บริหารนำผลการประเมินมาการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีการรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นปัจจุบัน

6. หลักความคุ้มค่า

6.1 ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ยึดถือประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นหลัก ไม่สิ้นเปลืองระยะเวลาหรือทรัพยากร จนทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับบริการ

6.2 ผู้บริหารมีแผนการดำเนินการในการเบิกจ่ายงบประมาณที่ถูกต้องตามขั้นตอนและระเบียบของทางราชการ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและคาดหวังความสำเร็จได้

6.3 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เป็นไปตามขั้นตอนและถูกต้อง

6.4 ผู้บริหารนำผลการประเมินมาการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มโรงเรียนห้วยชมภูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สามารถอภิปรายผลการศึกษได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด ต้องมีการลงโทษผู้ที่กระทำผิดระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจัง อีกทั้งปรับปรุงกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ควรศึกษากฎระเบียบว่าด้วยเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณให้เข้าใจและทำตามอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันความผิดพลาด ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2550, น. 27-31) ได้ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ถึงเป้าหมายที่แท้จริงในการส่งเสริมให้ครูมีวินัยนั้นมีใช้อยู่ที่ครู แต่อยู่ที่ตัวนักเรียน หากครูมีวินัยจะส่งผลไปถึงนักเรียนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางจิตวิทยาถือว่าวัยเด็กเป็นวัยที่สามารถจดจำและเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่ใกล้ชิด และผู้ที่ตนเคารพนับถือ หากเด็กได้ครูมีระเบียบวินัยก็จะลอกเลียนพฤติกรรมที่ดีของครู อาจจะจำให้เป็นเด็กที่มีระเบียบวินัยเช่นเดียวกับครูด้วย ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาของชาติ โดยลักษณะความผิดทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้น หากผู้ได้บังคับบัญชาทำผิดวินัย ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิทักษ์ (2553, น. 50) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา

ซึ่งครูได้ให้ข้อเสนอแนะด้านหลักนิเทศกรรม เรียงลำดับความถี่สูงสุดคือ ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำตาม ภาระเบียบอย่างเคร่งครัด รองลงมาคือ ผู้บริหารควรให้ความสนใจในการปรับปรุงภาระเบียบ ข้อบังคับให้ เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา

1.2 หลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสั่งการต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเลือกพิจารณาจาก ความรู้ ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก ควรมีนโยบายยกย่องบุคลากรที่มีการปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ในส่วนของการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและน่าเชื่อถือได้ และควรมีโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นรูปธรรม

1.3 หลักความโปร่งใส มีกระบวนการเปิดเผยตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารได้จัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในสถานศึกษาและได้รับการตรวจสอบภายในจากนอก สถานศึกษา การบริหารงานตามแผนที่กำหนดเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ยังมีการรายงานผล ตามแผนบริหารงานของโรงเรียนเมื่อสิ้นสุดแผนงานในส่วนของการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบนั้น ควรคัดเลือกจากบุคคลที่ทุกฝ่ายยอมรับว่ามีคุณธรรม จริยธรรม ทุกครั้งที่มีการพิจารณาความดี ความชอบต้องกระทำด้วยความโปร่งใส โดยพิจารณาจากผลงานเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของสระรี อาแวถือจิ (2551, น.83) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูส่วนใหญ่ให้คำแนะนำว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา มีความยุติธรรมและโปร่งใสเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

1.4 หลักการมีส่วนร่วม ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเห็นชอบขั้นตอนหรือกระบวนการ ปฏิบัติงาน ภายใต้กรอบคุณภาพ ประสิทธิภาพ มีกระบวนการที่ผู้บริหาร คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มมี โอกาสได้เข้าร่วมรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้าน ผู้บริหารควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับคณะครู เพื่อให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ในการจัด กิจกรรมของสถานศึกษาและควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจางัน แก้วเนื้ออ่อน (2552, น.63-71) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่า ภาพรวมยังอยู่ในระดับปานกลาง จึงต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำใน การพัฒนาอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่องตามสภาพความจำเป็นของท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องมีเป้าหมายในการ พัฒนาที่ชัดเจน มีแนวทาง มีกลยุทธ์ในการพัฒนาและกลยุทธ์ในการป้องกันปัญหาที่ตามมาอย่างเหมาะสม ประการสำคัญที่สุดคือ สถานศึกษาต้องมีความเชื่อมั่นว่าพลังสังคมและชุมชนคือส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดัน ในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง

1.5 หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงาน ต่าง ๆ ให้ เหมาะสมกับความสามารถและความถนัด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่ของ บุคลากรอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ความรับผิดชอบเป็นบทบาทภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติโดยจัดการองค์กร การกำหนดคณูเกณฑ์ที่เน้น การดำเนินงานที่สนองต่อความต้องการขององค์กรทั้งยังต้องสามารถที่จะตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานได้

ทั้งในเชิงปริมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชอหมาด ไบหมาดบินจอ (2552, น.85) ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล พบว่า การใช้ธรรมาภิบาลตามหลักความรับผิดชอบ โดยได้มุ่งเน้นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายนโยบายของสถานศึกษา การวางแผน การประสานงานการบังคับบัญชาของสถานศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา รับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นระยะ เน้นให้บุคลากรร่วมรับผิดชอบ ในกระบวนการเรียน รวมถึงการจัดทำรายงานประจำปีซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของสถานศึกษาที่ต้องปฏิบัติ เนื่องจากจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ผู้บริหารจะเป็นผู้ขับเคลื่อนและจะต้องเป็นผู้นำที่จะรับผิดชอบคุณภาพของสถานศึกษา

1.6 หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งควรมีวิสัยทัศน์ มีทักษะความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และควรมีการจัดการให้มีการณรงค์การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและนำมาบูรณาการใช้กับการจัดการศึกษา หลักการนี้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม การไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ การมีผลผลิตหรือบริการได้มาตรฐาน การมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน การมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิทักษ์ (2553, น.51) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ซึ่งครูได้ให้ข้อเสนอแนะด้านหลักความคุ้มค่า คือ การรณรงค์ให้ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้น้ำ ไฟฟ้า ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด รวมทั้งรู้จักนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อลดค่าใช้จ่ายในสถานศึกษา

ทั้งนี้ ในส่วนของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในปัจจุบัน เน้นความเป็นอิสระในการบริหารให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีการจัดผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดสรรรายได้จากการบริการมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน ดังนั้น การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลเท่าเทียมกัน จึงส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการติดตามประเมินผลก็เป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งซึ่งส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษابرลุเป้าหมาย โดยพร้อมรับการกระจายอำนาจสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการบริหารงานงบประมาณที่เข้มแข็ง มีการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตนสังกัด มีการควบคุมการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนและจัดให้มีการควบคุมภายในที่เพียงพอเหมาะสม เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผลจากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ควรนำแนวทางการพัฒนาเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อใช้ในการดำเนินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล โดยกำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน และโครงการในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งจะนำไปเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. ควรมีการกำหนดแผนการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 อย่างชัดเจน โดยอาศัยผลการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแนวทางในการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลให้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบของทางราชการต่อไป

3. ผู้บริหารควรนำผลการศึกษาค้นคว้านี้เป็นข้อมูล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของตนเอง และควรมีผลการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีที่หลากหลายเพื่อเป็นข้อมูลในการเสริมสร้างพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในด้านการดำเนินงานด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารทรัพยากร การพัฒนากิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภูเพิ่มเติมในรายละเอียดของงบประมาณในแต่ละด้านว่า งบประมาณด้านใดบ้างก่อให้เกิดประโยชน์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านนั้น ๆ และด้านใดก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานเพิ่มเติมต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านการบริหารที่มีอิทธิพลในทางตรงและทางอ้อมในการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านวิชาการหรือด้านอื่นๆ ของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภู

3. ควรทำการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มโรงเรียนห้วยชมภูให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการบริหารงานงบประมาณ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปปรับปรุงหรือสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ
จันทน์ แก้วเนื่ออ่อน. (2552). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐานของสถานศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดยะลา*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชอหมาด ไบหมาดป็นจ. (2552). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
จังหวัดสตูล*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ชูบริ ม่วงกุ่ม. (2558). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ทักษิณา เหลืองทวีผล. (2550). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3*. นครสวรรค์.
- รินทร์รัตน์ พิทักษ์. (2553). *พฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทศวรรษของครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาเชียงรายเขต 1. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณพุทธศักราช
2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาเชียงราย เขต 1*.
- Andren C. Stedry. (1968). *Buddget : Definition and Scope. Public Budgeting and Finance*. Robert T.
Golembiewski, Itasca III : Peacock Publishers.
- Chester Arthur Woodard. (2000). *Administrator's perceptions of internal auditing roles and effectiveness in
Texas and Big Twelve public universities*. Texas
- Kae H.Chung and Leon. (1981). *Organization Behavior Development Managerial Skills*. New York. Harper
and Row Publisher.